

HERMAN CLAEYS (op de foto links)

leeftijd **41**

opleiding **diergeneeskunde**

functie **adviseur internationale handel en voedselveiligheid Boerenbond**

carrière **praktijkdierenarts, adviseur Kabinet**

Volksgesondheid, attaché permanente vertegenwoordiging van België bij de EU

ROEL VAES (op de foto rechts)

leeftijd **40**

opleiding **bio-ingenieur**

functie **adviseur rundvee Boerenbond**

carrière **melkveeconsulent Limburg, vleesveeconsulent Limburg, Antwerpen, Vlaams Brabant**

Veel beweging in Europese handel met rundvlees

Mercosur, brexit en een nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid lijken voor een leek elk op zich te staan. Maar in werkelijkheid is hun gezamenlijke invloed veel groter dan deze van elk individueel dossier. Of hoe driemaal één meer is dan drie. VeeteeltVlees had een gesprek met twee specialisten ter zake, Herman Claeyns en Roel Vaes.

TEKST WIM VEULEMANS

De internationale handel is steeds in beweging. Verschuivingen in de lokale politiek zorgen vaak voor andere inzichten en houdingen. Zo herpositioneren de Verenigde Staten zich qua handel sterk na de verkiezing van president Trump. Maar ook nieuwe handelsakkoorden zorgen voor de nodige verschuivingen. De handel in rundvlees ont-snapt hier niet aan: de brexit, een nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid in Europa en een mogelijk handelsakkoord met Mercosur-landen doorkruisen de toekomst van rundvlees in Europa. Herman Claeyns, adviseur internationale handel en voedselveiligheid, en Roel Vaes, adviseur rundvee, volgen voor de Belgische Boerenbond de verschillende dossiers op.

Belgisch rundvlees is een nicheproduct

Nog niet zo lang geleden was Herman Claeyns werkzaam bij de permanente vertegenwoordiging van België bij de EU. Hij heeft dan ook een goed zicht op de internationale bewegingen in de handel van rundvlees. 'Het zijn eigenlijk drie grote blokken die het merendeel van de markt in handen hebben. Dat is allereerst Australië, dat vooral op de Aziatische markt is gericht. Daarnaast zijn er Brazilië, Argentinië en Uruguay, die zich verenigd hebben in Mercosur, en de Verenigde Staten. Voor rundvlees is Europa maar een kleine speler.'

Op het vlak van export heeft België een nog kleiner gewicht. 'Het gaat dan vooral om vlees van reformekoeien', verduidelijkt Roel Vaes. 'Belgisch witblauw heeft maar een klein percentage in de export en die is dan vooral gericht op Nederland en Frankrijk.'

Bedrijven actief in de export hebben al meermaals aangegeven dat Belgisch witblauw een bijzonder specifiek product is dat door consumenten in het buitenland naar smaak en textuur niet altijd op waarde geschat wordt. 'Eigenlijk spelen we niet alleen nationaal, maar ook internationaal te weinig het duurzaamheidsverhaal van Belgisch rundvlees uit', geeft Herman Claeyns aan. 'En dan heb ik het vooral over het lage vetgehalte en de efficiënte vleesaanzet, die leiden tot een lagere ecologische voetafdruk. Daar zit volgens mij ook internationaal een kans in, maar we moeten ons wel goed realiseren dat het dan wel nog steeds een nicheproduct is en dat de consument in het buitenland die meerwaarde ook moet willen betalen.'

Mercosur gericht op grote steden

Hoewel de Belgische rundvleessector een bescheiden plaats heeft in de internationale handel, zien Claeyns en Vaes toch een grote bedreiging in een eventueel handelsakkoord met Mercosur. 'Er is nu sprake van 99.000 ton rundvlees', verduidelijkt

Herman Claeyns (l.) en Roel Vaes (r.) volgen voor Boerenbond verschillende dossiers omtrent vlees op

Herman Claeys: **‘De duurzaamheid van ons vlees spelen we te weinig uit’**

Vaes. ‘Maar naast de kwantiteit is het vooral de kwaliteit van het ingevoerde vlees dat de grote bedreiging is. In tegenstelling tot de vroegere invoer, waar het grotendeels om verwerkt vlees ging, gaat het nu om hoogwaardig vlees.’

Volgens Vaes is de rundvleessector in Brazilië in handen van een aantal multinationals met enorme budgetten om hun producten in Europa te promoten. ‘Ze zullen zich in eerste instantie richten op de grote steden in Europa en de horeca. En daarmee verdringen ze lokaal vlees van die markt. De druk op Belgisch rundvlees is er dan wel misschien niet rechtstreeks, maar die gaan we wel voelen.’

Vanwege de verkiezingen dit najaar was zaterdag 7 april voor de Braziliaanse regering de deadline voor een akkoord tussen

Europa en Mercosur. Intussen is hier een mouw aangepast en zal er onderhandeld worden over een principeakkoord. Dit kan dan geformaliseerd worden door een nieuwe Braziliaanse regering en voor de Europese verkiezingen.

Voor Boerenbond is het duidelijk. Een akkoord moet er niet komen. Ook binnen de Belgische federale regering vinden ze hiervoor steun. ‘Ministers Peeters en Reynders zijn zeker hardliners in het verzet tegen een eventueel akkoord over landbouwproducten’, schetst Claeys. ‘Frankrijk daarentegen lijkt zijn verzet te laten varen. Voor president Macron is er eigenlijk geen probleem. Hij verkiest de belangen van zijn autoindustrie boven die van zijn boeren. Ook Ierland toont nog bezwaren, maar dat zal zijn eigen landgenoot, landbouwcommissaris Hogan, niet in de problemen willen brengen.’

Naast de hoeveelheden worden ook afspraken vastgelegd voor de sanitaire en fyto-sanitaire voorwaarden waaraan de geïmporteerde producten moeten voldoen. Alsook de manier waarop dit gewaarborgd en gecontroleerd kan worden.

‘Er is al langer een akkoord met Brazilië over de toepassingen van de EU-verordening voor het slachten van dieren’, verduidelijkt Claeys. ‘Bedrijven die willen exporteren naar de EU, worden pas na een audit van Europa erkend. Hormonengebruik en traceerbaarheid zouden daarbij geregeld zijn, maar

Herman Claeys: ‘Gecombineerd met de extra invoer uit Zuid-Amerika zou de brexit enorme gevolgen hebben voor de sector’

over het houden van de dieren zelf is er weinig opgelegd in zulk akkoord.’

Voor vleesveehouders is dit nochtans hun grootste vrees. Ze moeten immers de concurrentie aangaan met rundvlees dat is geproduceerd tegen andere, lagere voorwaarden dan hun vlees. Voor Claeys moeten we van het handelsakkoord daarover niet veel verwachten. Hij ziet eerder gebeuren dat grote aankopers van vlees als Carrefour en Tesco bijkomende voorwaarden gaan opleggen aan wat ze in derde landen aankopen. Dat hebben ze al gedaan voor eieren en recent voert men ook de druk op voor zero-residu in voeding.

Wat met lers rundvlees na brexit?

Niet alleen het Mercosur-akkoord kan de Europese rundvleesproductie onder druk zetten, ook de brexit zal zijn invloed hebben. Opnieuw zal die invloed niet rechtstreeks zijn op Belgisch rundvlees, maar eerder door verdringing in de markt. De exportwaarde van België richting Groot-Brittannië bedraagt ongeveer 3,5 miljard euro, goed voor net geen 8 procent van de Britse import. Rundvlees is hierin slechts een zeer klein onderdeel. Voor Boerenbond is het echter essentieel dat de gevolgen van de brexit voor de rundvleessector duidelijk zijn alvorens er een akkoord komt met Mercosur.

‘Ierland exporteert momenteel jaarlijks 250.000 ton rundvlees richting het Verenigd Koninkrijk’, maakt Claeys duidelijk.

‘Mocht dit na de brexit niet meer zo zijn, dan zal dat een groot effect hebben op Europa. De EU met 28 landen heeft een zelfvoorzieningsgraad van 102 procent, zonder het VK is dat zelfs 116 procent. Gecombineerd met de eventuele extra invoer uit Zuid-Amerika zou dat grote gevolgen hebben voor de sector.’ Het Verenigd Koninkrijk is echter niet zelfvoorzienend en is dus afhankelijk van de import van rundvlees.

‘Een soft brexit waarbij er ook een akkoord is over handel is het meest aangewezen voor onze veehouders’, geeft Vaes aan.

‘Het VK kan ook naar andere landen kijken voor de import van rundvlees en ga er maar van uit dat de Verenigde Staten of Australië klaarzitten. Voor beide is het dan ook hopen dat er een soort vrijhandelsakkoord komt tussen het VK en de EU27

Roel Vaes: ‘Een soft brexit met een akkoord over handel is het meest aangewezen voor onze veehouders’

waarin vrij weinig beperkingen inzake handel en tarieven zullen worden opgenomen.’

Zoogkoeienpremie gekoppeld

Een derde factor die van invloed zal zijn op de toekomstige rundvleessector, is een nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in Europa. Hierover stelde professor landbouweconomie aan de Universiteit van Gent Xavier Gellynck onlangs in het weekblad Landbouwleven dat hij geen reden ziet waarom de maatschappij inefficiënte productie zou moeten subsidiëren. Roel Vaes is helemaal niet akkoord met deze uitspraak.

‘Misschien produceren we economisch niet zo efficiënt als dit potentieel in andere landen kan, maar we moeten als België, en als Europa, oppassen dat we voor onze voedselvoorziening niet helemaal afhankelijk worden van andere landen.’

Volgens Claeys is er al langer een trend naar de zogenaamde specialisatiegebieden voor landbouwproductie. Het is niet zozeer Europa die dit bepaalt, maar eerder de aanwezigheid van verwerking. Als voorbeeld noemt de Boerenbond-adviseur de ‘melkbelt’, die loopt van Ierland tot Duitsland en Denemarken tot Noord-Frankrijk.

Maar dat het GLB er anders zal uitzien in 2020, is voor beiden wel duidelijk, onder andere door de brexit en een verschuiving naar andere prioriteiten als veiligheid.

‘Voor vleesvee zal het debat zich vooral richten op het al dan niet gekoppeld houden van de steun voor zoogkoeien’, meent Vaes. Hij denkt dat de gekoppelde steun op Europees vlak wel overeind kan blijven, ondanks het gegeven dat sommige landen, waaronder Nederland, deze als marktverstoring beschouwen. Ook andere landen blijven immers vasthouden aan gekoppelde steun (voor verschillende producten).

‘Europa wil eigenlijk enkel een kader schetsen voor het beleid’, verduidelijkt Vaes. ‘De individuele lidstaten moeten dan zelf invulling geven aan het beleid, weliswaar binnen een afgesproken kader. De vraag is dan ook hoe Vlaanderen zal omgaan met deze vrijheid. En dan kom je terug waar we begonnen zijn. Een verkiezing, dus ook die van 2019, kan heel het landschap veranderen’, besluit Vaes. |